

Po mnenju generalnega pravobranilca M. Watheleta prepoved diskriminacije zaradi vere nasprotuje odpovedi pogodbe o zaposlitvi katoliškemu zdravniku na vodstvenem položaju zaradi njegove razveze in ponovne sklenitve zakonske zveze

Zahteva, naložena katoliškemu zdravniku na vodstvenem položaju, da spoštuje svetost in neločljivost zakonske zveze v skladu s pojmovanjem Katoliške cerkve, ni prava poklicna zahteva, še manj pa bistvena in upravičena poklicna zahteva

JQ, ki je katolik, je bil od leta 2000 do leta 2009 vodja oddelka interne medicine v katoliški bolnišnici, ki je v Düsseldorfu v Nemčiji. To bolnišnico vodi družba IR, nemška družba z omejeno odgovornostjo, ki je pod nadzorom katoliškega nadškofa Kölna. Ko je družba IR ugotovila, da je JQ po razglasitvi razveze od prve žene v skladu z nemškim civilnim pravom, vendar ne da bi bila njegova prva zakonska zveza, sklenjena v katoliškem obredu, razveljavljena, ponovno sklenil civilno zakonsko zvezo, je odpovedala njegovo pogodbo o zaposlitvi.

Družba IR meni, da je JQ s sklenitvijo zakonske zveze, ki po kanonskem pravu ni veljavna, bistveno kršil svoje obveznosti iz delovnega razmerja. Kanonsko pravo namreč določa, da zakonska zveza katolika, ki ga veže vez prejšnjega zakona, ni veljavna. Poleg tega mora v skladu s pravili, ki jih je Katoliška cerkev določila v Nemčiji, zasebno življenje cerkvenih delavcev na vodstvenih položajih, kot so zdravniki vodje, odražati katoliška načela ter doktrino glede vere in etike. Sklenitev zakonske zveze, ki glede na versko pojmovanje in cerkveni pravni red Katoliške cerkve ni veljavna, se tako šteje za hujšo kršitev dolžnosti lojalnosti, kar naj bi v obravnavanem primeru utemeljevalo odpoved delovnega razmerja JQ.

JQ pa meni, da je z njegovo odpovedjo kršeno načelo enakega obravnavanja, ker v skladu z zadevnimi cerkvenimi pravili razveza in ponovna sklenitev zakonske zveze vodje oddelka, ki je pripadnik protestantske vere ali ni pripadnik nobene vere, ne bi nikakor vplivala na delovno razmerje zadnjenavednega z družbo IR.

Bundesarbeitsgericht (zvezno delovno sodišče), ki v zadevi odloča, se sprašuje, ali je nemško razumevanje pravice cerkva do samoodločbe, ki Katoliški cerkvi dovoljuje, da svojim delavcem, čeprav opravljajo podobno delo, na podlagi njihove verske pripadnosti določi različne zahteve glede dolžnosti lojalnosti, v skladu s pravom Unije in, natančneje, s prepovedjo vsakršne diskriminacije zaradi vere, določene med drugim z direktivo o enakem obravnavanju pri delu¹. V teh okoliščinah Sodišču predlaga, naj Direktivo razloži.

Generalni pravobranilec Melchior Wathelet v današnjih sklepnih predlogih najprej opozarja, da bi bila odpoved JQ kot neposredna diskriminacija zaradi vere očitno nezakonita, če cerkvam in organizacijam, katerih etika temelji na veri, ne bi bila priznana **privilegirana pravna ureditev tako na podlagi nemškega ustavnega prava kot tudi na podlagi Direktive**.

Bundesarbeitsgericht bo moralo na prvem mestu preveriti, ali je družba IR dejansko zasebna organizacija, katere etika temelji na veri. Zgolj to, da je družba pod nadzorom nadškofa Kölna in da je njena dejavnost uresničevanje poslanstva Karitasa, v zvezi s tem ne zadostuje. Nasprotno,

¹ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).

preveriti je treba, ali je praksa bolnišnic, ki jih vodi družba IR, v skladu z doktrino Katoliške cerkve, kar zadeva opravljanje zdravstvenih storitev na način, po katerem se bistveno razlikujejo od javnih bolnišnic. Če se med drugim izkaže, da v skladu s Katekizmom Katoliške cerkve bolnišnice, ki jih vodi družba IR, v nasprotju z javnimi bolnišnicami ne opravljajo splavov ali ne predpisujejo tako imenovane „jutranje tablete“, bi bilo mogoče družbo IR opredeliti kot zasebno organizacijo, katere etika temelji na veri.

Dalje, generalni pravobranilec opozarja, da v skladu z Direktivo različno obravnavanje zaradi vere ali prepričanja posameznika ne predstavlja diskriminacije, če zaradi narave dela ali zaradi konteksta, v katerem se izvaja, vera ali prepričanje predstavlja bistveno, legitimno in upravičeno poklicno zahtevo glede na etiko organizacije.

Po mnenju generalnega pravobranilca je treba primerljivost položajev delavcev, ki pripadajo katoliški veri, na eni strani in delavcev, ki pripadajo drugi veri ali ne pripadajo nobeni veri, na drugi strani v razmerju do zadevnega razloga za odpoved preučiti z objektivnega vidika poklicne dejavnosti cerkvenega delodajalca, to je v obravnavanem primeru zdravstvenih storitev.

Generalni pravobranilec poudarja, **da v obravnavanem primeru zadevna zahteva** ni pripadnost določeni veri,² ampak **pripadnost določenemu prepričanju Katoliške cerkve**, in sicer pojmovanju zakonske zveze, opredeljenemu z doktrino in kanonskim pravom Katoliške cerkve, **kar vključuje upoštevanje** verske oblike **zakonske zveze ter svetost in neločljivost zakonskih vezi**.

Generalni pravobranilec meni, da je očitno, da v obravnavanem primeru tako prepričanje ni poklicna zahteva, še manj pa bistvena in upravičena poklicna zahteva.

Najprej, ta zahteva **nikakor ni povezana** s poklicno dejavnostjo družbe IR in JQ, in sicer z **zagotavljanjem zdravstvenih storitev in zdravljenjem bolnikov**. Dokaz za to je, da pripadnost Katoliški cerkvi ni pogoj za zaposlitev na delovnem mestu vodje oddelka interne medicine ter da družba IR na odgovorne položaje v zdravstvu zaposluje tudi nekatolike in jim zaupa vodstvene funkcije. Poleg tega zadevna zahteva s tem, da se nanaša na zasebno in družinsko življenje JQ, nima nobene možne povezave z njegovimi upravnimi nalogami vodje zadevnega oddelka. **Torej ne gre za pravo poklicno zahtevo.**

Upoštevanje pojmovanja zakonske zveze v skladu z doktrino in kanonskim pravom Katoliške cerkve tudi ni bistvena poklicna zahteva, saj zaradi pomembnosti poklicne dejavnosti družbe IR, in sicer zagotavljanja zdravstvenih storitev, ni nujna za potrditev etike družbe IR ali za to, da ta družba izvršuje svojo pravico do avtonomije. V zvezi s tem je treba opozoriti, da bolniki in sodelavci nikakor ne predpostavljajo, da je vodja oddelka interne medicine katolik, in še manj, da ni sklenil zakonske zveze, ki glede na doktrino in kanonsko pravo Katoliške cerkve ni veljavna. Nasprotno, za te bolnike in sodelavce so pomembne kvalifikacije in zdravniške sposobnosti vodje oddelka ter njegove lastnosti dobrega poslovodje.

Iz istih razlogov zadevna zahteva **še zdaleč ni upravičena**. Razveza in ponovna sklenitev civilne zakonske zveze JQ ne pomeni verjetne ali resne nevarnosti poseganja v etiko družbe IR ali njeno pravico do avtonomije. Poleg tega je treba opozoriti, da družba IR sploh ni predvidela, da bi JQ razrešila funkcije vodje oddelka interne medicine, ampak mu je neposredno odpovedala delovno razmerje, čeprav ga kot zdravnika, ki ni na vodstvenem položaju, zadevna zahteva ne bi zavezovala.

Generalni pravobranilec v primeru, da bi Bundesarbeitsgericht ugotovilo, da nemškega prava ni mogoče razlagati v skladu z Direktivo, opozarja še, da **je načelo prepovedi diskriminacije zaradi**

² Kot je to bilo v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Sodišča z dne 17. aprila 2018, Egenberger ([C-414/16](#), glej sporočilo za medije [št. 46/18](#)).

vere ali prepričanja glede na zgodovinsko ozadje nastanka Unije **temeljna ustavna vrednota pravnega reda Unije**,³ ki jo je Sodišče priznalo kot **splošno načelo prava Unije**.

Po mnenju generalnega pravobranilca je s tem načelom posameznikom priznana subjektivna pravica, na katero se je mogoče kot tako sklicevati v sporih med posamezniki.

Zato naj bi moralo Bundesarbeitsgericht v primeru, da veljavnega nacionalnega prava ne bi moglo razlagati v skladu z Direktivo, pravno varnost, ki za posameznike izhaja iz splošnega načela prepovedi diskriminacije zaradi vere, in **polni učinek** tega načela v okviru svojih pristojnosti **zagotoviti tako, da po potrebi ne uporabi nobene nasprotujoče nacionalne določbe**.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

³ Člen 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah zdaj izrecno prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi vere ali prepričanj. Vendar je obravnavani primer nastal pred začetkom veljavnosti Listine, zaradi česar se ta zanj ne uporabi.